

Parlamentul
Republicii Moldova

SGJ-01 nr. 345
9 august 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 259 din 18.07.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat în titlu, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și menționează următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii și Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

3. Potrivit notei de fundamentare, scopul acestuia constă în susținerea cetățenilor vârstnici, beneficiari de pensii și alocații sociale cu venituri mici, prin acordarea unui suport financiar anual.

4. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

Ținând cont de obiectul de reglementare al proiectului de lege, relevăm că proiectul de lege necesită a fi avizat de către Guvernul Republicii Moldova, avizul căruia va cuprinde opiniile Ministerului Muncii și Protecției Sociale și ale Ministerului Finanțelor, care în temeiul Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și Hotărârii Guvernului nr.696/2017, are misiunea de realizare a managementului finanțelor publice, dar și de Casa Națională de Asigurări Sociale, în calitate de autoritate abilitată cu funcția de administrare a bugetului asigurărilor sociale de stat.

Întrucât, proiectul determină majorarea cheltuielilor bugetare, fapt ce cade sub incidența art.131 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova,

precum și reieșind din prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și ale art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, **proiectul vizat va putea fi adoptat doar în condițiile acceptării prealabile de către Guvern.**

La fel, fără a diminua importanța proiectului de lege, menționăm prevederile art.17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care stabilesc că *”pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget”, iar ”stabilirea prin alte acte normative decât legea/decizia bugetară anuală a unor sume sau cote procentuale din buget sau din produsul intern brut destinate anumitor domenii, sectoare sau programe nu se admite”.*

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. Obiectul proiectului de lege constă în acordarea suportului financiar anual beneficiarilor de pensii pentru limită de vârstă și beneficiarilor de alocație pentru persoanele vârstnice, care cad sub incidența Legii nr. 156/1998 și Legii nr. 499/1999.

Actele normative care sunt propuse spre a fi completate reglementează două instituții distincte: „pensile” și „alocațiile”. În context, putem considera că, suportul financiar anual, cum prevede proiectul, este similar ajutorului material prevăzut de Legea nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație. Din acest considerent, recomandăm ca normele de la Art. I și Art. II să fie comasate și să fie incorporate într-un act de modificare a Legii nr. 121/2001, având ca temei norma art. 55 alin.(1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care prevede că, *reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ.*

2. Art. I din proiect propune completarea Legii nr. 156/1998 cu art. 17¹, care la alin.(1) stabilește: *„Anual, beneficiarii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, ale cărei quantum nu depășește salariul mediu pe economie, beneficiază de un suport financiar în valoare de quantumul pensiei medii, încasate în perioada anului curent.”*

Din analiza dispoziției menționate, atenționăm că Legea cadru nu operează cu noțiunea de *”pensie medie”*, fapt pentru care sugerăm reevaluarea acestei propuneri în partea ce ține de quantumul acesteia. În acest sens, reținem prevederile art. 12 din Legea nr. 156/1998, care prevede expres la alin.(1) că *quantumul pensiei minime pentru limită de vârstă se stabilește anual de Guvern.*

Subsecvent, expresia *”salariul mediu pe economie”* urmează a fi substituită cu expresia *”salariul mediu lunar pe economie”*, pentru a se asigura respectarea cerințelor prevăzute de art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative care dispun că, *terminologia*

utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative.

3. Cu privire la conținutul alineatelor (2) ale articolelor propuse spre completarea legilor vizate, care dispun că: „(2) Plata suportului financiar se efectuează anual, dar nu mai târziu de datat de 31 decembrie al anului de gestiune.”, menționăm că în Legea nr. 156/1998, Legea nr. 499/1999, Legea nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, se prevede că pensia, alocația, ajutorul material se acordă la cerere. În cazul dat, în dispozițiile respective trebuie să se prevadă că „suportul financiar anual este acordat la cerere”.

4. Sub aspectul coerenței și concordanței proiectului de lege atragem atenția că, nota de fundamentare nu conține referințe în partea ce ține de modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, însă art.63 alin.(4) din Legea nr.100/2017 reglementează că: dacă adoptarea, aprobarea sau emiterea unui act normativ presupune modificarea ulterioară a altor acte normative, modificările respective se includ, în ordine cronologică, într-un proiect separat de modificare a cadrului normativ conex, care se prezintă împreună cu proiectul actului normativ de bază sau se includ în dispozițiile tranzitorii ale actului normativ de bază.

5. Art. III din proiectul de lege prevede că, legea urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Subliniem că, potrivit art. 56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Ținând cont de faptul că, Nota de fundamentare alăturată proiectului nu conține argumente care ar motiva necesitatea intrării în vigoare la data publicării, precum și reieșind din faptul că la Art. I și Art. II din proiect, se propune ca: „Plata suportului financiar se efectuează anual, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie al anului de gestiune”, recomandăm excluderea aliniatului (1) de la Art. III din proiect.

În susținerea celor expuse, reținem asupra necesității respectării regulilor stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 menționate *supra*.

Asupra oportunității promovării și adoptării proiectului de lege, urmează să se pronunțe Parlamentul în ședință plenară, ținându-se cont de sugestiile expuse în prezentul aviz.

Tatiana MALAI,
Șef adjunct Direcție generală